

СТЕФАН МАЛАРМЕ ИРОДИАДА

Превод от френски: Кирил Кадийски, —

chitanka.info

I. Въведение

II. Сцена

III. Хвалебна песен на Св. Йоан

I. СТАРО ВЪВЕДЕНИЕ КЪМ ИРОДИАДА

Кърмачката

(Заклинание)

*Сразена и с крило ужасно, в сълзи цяло,
спи в езерото — глъб на тъмно огледало,
простор, до кръв бичуван от голите злата —
Зората с хералдични пера, но излетя
към кулата ни, в дим от жертвоприношения,
към гроба, птицата обрекъл на гонения,
прищявка в самотата на изгрев чернопер...
Ах, сред страна порочна и тъжна — замък чер!
Ни плисък! Мрачната вода мълчи, гнети я,
че не трептят пера, ни лебед скланя шия —
незабравим; водата оглежда пустота:
там своя гаснещ факел захвърли есента.
И лебедът, съзрял сред храма на мъглата
или сред пуха бял как гмурка се главата,
покрусен от брилянта на някаква звезда,
но някогашна, вече с помръкваща следа.
Престъпност! Клада! И Зора предишна! Страстен
небесен пурпур! Вир от пурпур съпричастен!
И — целият разтворен — прозорец сред кръвта.*

*Единствената стая, обрамчена с неща
на войнствения век, златарство потъмняло,
на стари снегове изпъстрено начало,
килими със седефен отблясък — в мрачина,
ненужни дипли, скрили в саван очите на
сибили с ноктите на стари Чародейки.
Една от тях с цвета, с разцъфналите вейки
по мойта роба, бяла от слоновата кост*

там, в свода птичи, с черно сребро изпъстрен, гост
пристигнал с полет е, тих призрак в цвят облечен —
дъх, който грабва ни, о рози! Дъх далечен,
далеч от ложе в мрака на загасена свещ,
дъх на студено злато над чантичка, горещ
гъст кичур от цветя коварни под луната
(все още възсъхът дъхтящ суши цветята),
които тъжни жалби и немощни стебла
топят в самотна чаша, препълнена с тегла.
Зората пак влече крила, в сълзи облени!

Магични сенки с чар на символични сцени!
Гласът, политнал сякаш от древни векове,
не е ли моят, който заклина и зове?
И още, в диплите ни жълти — в мисълта ни —
проявила се като звезда в мъгли тамянини
над куп от святи чаши, изтлели в здрача блед
през стари дупки, с гънки, втвърдени като лед,
пробити с тръпките на чистите дантели
на дивния покров, разхвърлял дипли бели,
без вяра, че ще литне, забуленият зрак
се вдига: (о, далечност с молби и жалби в мрак!),
забуленият зрак на някой накит странен,
на чезнещия глас, без спътник, неподканен,
дали за сетен блясък ще звънне в злато сам,
той, пригласът — все още — на умоляващ псалм
в часа на мрачен, лют двубой и на агония!
И силен в сенките на мрака, в монотонния
покой, той в своята древност се връща уморен,
зловещ, еднообразен и вече победен —
като запуснат вир, потънал в блатна леща.

Възпява често тя, несвързано — зловеща
поличба! —

В скъпо ложе с разлистени платна —
не нар на монахиня с излишна здравина!
Кой сън сред диплите им не е бил скрижали,

пустинно моаре, гроб с плочи натезжали,
ухание на къдри заспали? О, дете
безстрастно, нека твойта наслада да расте
в зори със зъзнещи цветя, разходки, скука,
щом слезе вечер зла и нарове разпука!
И месецът — самотен на циферблата в чер
часовник — под товара нелек на Луцифер
ранява винаги, о, вечно, бъднината,
с гласа в клепсидрата, на капещ плач излята,
безпомощно тя скита и в сянката — незрим —
до нея стъпва ангел, безплътен като дим!
Не знае той това, той — царят, който плаща —
как съхне гърлото от жаждата пламтяща,
баща, о, той не знае и ледника, изгрял
зловещо по телата, облечени в метал,
когато той над куп от мъртъвци, камара,
сред мирис на смола възправя — над кошмара! —
тръбите среброзрачни на старите ели!
Той от страни далечни ще дойде ли? Или
е рано? Всичко е поличба, сън злокобен!
Между витражите се вдига нокът злобен
със спомена за тези тръби — и свод зловещ
пламти, от завист пръстът топи се като свещ.
И скоро с пурпура на тъжен здрач — о, здрач е! —
ще нарани плътта от восък, който плаче!
О, не на здрач! По-скоро — на слънцето в зори:
последен ден, пристигнал света да изгори,
сред скръб зарите си — щом всичко е замряло —
надига времето пророческо, обляло
в сълзи детето — пленник на чистото сърце,
тъй както лебед крие сред своя пух лице,
тъй както лебед стар през своя пух се вглежда —
пролука вечна — там поне в една надежда
да зърне диаманти, невиджани зари:
звезда умряла вече и спряла да зари.

II. СЦЕНА

Кърмачката — Иродиада

К.

*Ти — жива! Може би е сянка на принцеса?
В бижута, пръстите на твоите ръце са
на устните ми спрели — в незнаен век...*

И.

Но стой!

*О, ручеите руси от къдри, чист порой,
когато моята самотна плът сияе
в леда на ужаса и моята коса е
от светлина безсмъртна. Целувка ще смири —
щом хубостта е жива — и мен...*

В кои зори

*забравени, в кой час пророчески разлива
печални празненства далечината сива —
разбрах ли? Посред зима съзря ме, дойке, ти:
затворът от желязо и камък ме гнети
и моите лъзове подгонват вековете
да влязат, и вървя фатална, спят ръцете
сред пустошта уханна на древните царе,
но ужаса ми кой ли могъл би да съзре?
Стоя унесена в изгнание и вяла
като пред водоскок, приветстващ ме с възхвала,
а лилиите в мене, додето с влюбен взор
руините печални следят и без простор
увяхват сред мечти — то лъзовете смели
пропъждат леността от мойта роба, спрели
в нозете ми, способни морето да смирят.
Спокойна, с тръпките на старата си плът,*

*ела и кърдите ми в бъркотия дива,
която стряска те, тъй както всяка грива,
безсилна да ме гледаш сред моя унес вял,
ми помогни да среша пред гладкия кристал.*

К.

*Щом мирото не щеш, смирено във флакони,
на старите масла от рози благовонни
опитай гибелната упойна миризма,
дете...*

И.

*Махни ги тия ухания! Нима
не знаеш само как ги мразя, как се дави
главата ми сред тях, видения болнави?
Аз искам пищни кърди — не дъхави цветя,
разпръскващи забрава за мъките в скръбта,
но златни, с девственост без дъх, без аромати,
с жестоки блясъци и бледнини разлати,
стаили хладината безплодна на метал,
с украси на стените рождени блясък дал,
о, брони, урни на самотното ми детство.*

К.

*Но моля! Времето изтрива — чудно средство! —
в ума ми като в книга забраната...*

И.

Седни

пред мен! И огледало ми дай!

О, гълбини!

*Вода, застинала от скръб в квадрата леден,
веднъж ли в късен час печална, с образ бледен
от блянове, и взряна към спомените — цвят
до цвят в дълбока яма под лед и студ разлят,
се появявах в теб като далечна сянка.
Но ужас! Виждам аз не гордата осанка,*

*а голота неясна сред строгата вода.
Красива ли съм, дойке?*

К.

*Наистина — звезда,
но пада плитката...*

И.

*Спри в свойто престъпление,
смразило мойта кръв край извора; търпение
и жеста ми безбожен смири: ах, разкажи
кой демон те захвърли и в трепет те държи,
целувки, мириса предложен да погълна,
ръката ти, сърце, със светотатство пълна,
тъй както ти поиска да ме допре — са ден,
обречен да угасне, с нещастие сразен...
Ден, гледан с ужас див от мен — Иродиада!*

К.

*О, странно време, но небето е презграда!
Ти скиташ — бледа сянка и нов нестихващ бяс,
и рано, страшно зрееш, разглеждана от нас.
Но обожавана като безсмъртна, мило
дете с ужасен чар, и би ли се сравнило
дори...*

И.

Нима не искаш да ме докоснеш?

К.

*В мен
съдбата твойте тайни да трупа ден след ден!*

И.

Мълчи!

К.

Ще идваш ли все тъй?

И.

*Звезди прозрачни,
не слушайте!*

К.

*Ах, как ли, ако не сред мрачни
кошмари ще сънуваш — непримирима, с жар,
но паднала пред Бога, очакващ твоя чар
като съкровище! И за кого опази
и блясък непознат сред мъки и омрази,
и тайната суетна на своя дух?*

И.

За мен...

К.

*О, тъжен, бликащ цвят, единствено смутен
от своята сянка сред талазите безгласи.*

И.

Добре, с насмешката пази и милостта си.

К.

*И все пак обясни ми: О, не, о, не, дете,
презрението властно все тъй ли ще расте?*

И.

*Но кой до мен ще се докосне — в лъвска свита?
Изваяна, кого да гледам тук с възхита,
ти виждаш моят поглед как търси райски кът,
щом само си припомня за щедрата ти гръд.*

К.

О, жалка жертва на съдбата, о, невинна!

И.

*За себе си цъфтя, за себе си — пустинна!
Разбрахте го, градини от рядък аметист,
зарити в мъдри бездни, слепящи с блясък чист,
злата незнайни, склад за светлина антична
под онзи мрачен сън на глината първична,
кристали, подарили най-звънките лъчи
на чистите бижута на моите очи,
метали, в младостта на къдрите ми дали
фатален блясък и талази натезжали.
А ти, жена родена в лукави времена,
за пещери сибилски, за тяхната злина,
за смъртен пак мълвиш! — чрез който от потира
на роклите ми с дъх на сласт ще заизвира
оня бяла тръпка на мойта голота;
предсказвай, че лазурът на хладните лета,
под който истински разголва се жената,
щом види моя свян, по-тръпен от звездата —
е смърт!*

*О, как обичам аз ужаса да си
все девствена, в кошмара на своите коси,
та в ложето по здрач изпъната — влечуго —
с ненужната си плът да не усещам друго,
освен студа блещукащ на твоя бледен зрак,
ти, вече мъртва, мъртва, но като девствен сняг,
о, нощ на белота студена, безчовечна!
Самотната сестра ти чуй, о, сестро вечна!
Към тебе ще се вдигне копнежът ми — с една
мечтана от сърцето, тъй рядка бистрина.
Сред моя роден край аз виждам всичко вяло
и всичко кланя се пред мъртво огледало —
о, идол! — отразило сред своя спящ простор,
Иродиада с ясен, елмазно-ясен взор...
О, сетна прелест! Да, сама съм, чувствам вече.*

К.

Смъртта ли блазни те, царице?

И.

*По-далече
от мен, старице клета, за всичко ми прости,
и затвори спокойно прозорци и врати,
че смее се отвън небето серафично,
а мразя дивния лазур!*

*Вълни ритмично
полюшват се там, долу, ти знаеш има свят
със свод зловец, огряван от онзи взор злорад —
Венера, бляскаща по здрач между листата:
аз там отивам, там...*

*Но запали в палата
светилниците, нека под свещите пълзи
ненужно злато — ручей с най-странните сълзи
и...*

К.

Вече?

И.

*Сбогом! Ти ме мамиш, голо цвете
на устните ми.*

*Аз очаквам гласовете
незнайни; или бедно на тайнства — вик след вик —
размятай своите вопли и онзи стон велик
на детството, че сам усещаш в своя блян ти
как вече пръсват се студените брилянти.*

III. ХВАЛЕБНА ПЕСЕН НА СВЕТИ ЙОАН

*Слънцето с неземна слава
слави отдиха и с лава
гаснещият вече ден
е нажежен*

*чувствам сякаш по гръбнака
плъзват сенките на мрака
тръпки в унисон с една
студенина*

*и главата ми изскача
съгледвач самотен в здрача
сред тържествената нощ
с политнал нож*

*както разрив тя веднага
стъпква го и края слага
на раздора стар с плътта
но в самота*

*от смирение опита
да упорства да опита
с поглед чист да полети
към висоти*

*все натам където зима
вечна над света въззима
глетчери от белота
и самота*

но в кръщението бяло

*озарено от начало
чисто с поздрав съкровен
се взира в мен*

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.